

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ПІДГОТОВКИ З ДОМЕДИЧНОЇ
ДОПОМОГИ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ
ОРГАНІВ, ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ ТА
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ**

Матеріали Міжнародного круглого столу

ОДЕСА
02 червня 2023

**УДК 614.88:351.74(477)
С916**

Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Сучасні стандарти підготовки з домедичної допомоги
С916 працівників правоохоронних органів, оперативно-рятувальних служб та військовослужбовців : матеріали міжнародного круглого столу (м. Одеса, 2 червня 2023 року). Одеса : ОДУВС, 2023. 212 с.

У збірнику представлені дослідження науково-педагогічних працівників, практичних працівників правоохоронних органів, ад'юнктів, слухачів, курсантів, студентів.

УДК 614.88:351.74(477)

© ОДУВС, 2023

ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ОПЕРАТИВНО - РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ ТА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Бахчеван Євген,
канд. юрид. наук, завідувач кафедри
вогневої підготовки ФПФПКП
*Одеський державний університет
внутрішніх справ*

Цвітайло Олександр,
старший інспектор групи кадрового
забезпечення
*РПОП ГУНП у Вінницькій області,
майор поліції*

Проблематика професійного навчання працівників правоохоронних органів та рятувальних служб завжди була і буде актуальною. Кожного дня ця категорія працівників стикається з новими викликами та різноманітними ситуаціями службової діяльності, а з 24 лютого 2022 року з наслідкам збройної агресії російської федерації проти України, що потребує професіоналізму та готовності до виконання на них завдань, у тому числі й бойових. В різних напрямках професійної підготовки є питання які необхідно обговорювати, вирішувати та удосконалювати постійно, але нам би хотілося підняти питання щодо такого напрямку підготовки як «Домедична підготовка» працівників правоохоронних органів, оперативно-рятувальних служб та військовослужбовців.

З 2013 року в Україні широко застосовуються найкращі міжнародні стандарти та протоколи надання домедичної та медичної допомоги, розроблені фахівцями з країн членів НАТО. Останнім часом дуже часто виділяється та використовується термін «Тактична медицина», під яким ми розуміємо ряд заходів – алгоритмів, які застосовуються та

використовується, як на полі бою так і надзвичайних ситуаціях цивільного життя. Якщо більш детально розглянути термін «Тактична медицина» та розбити його на складові ми з вами дійдемо до деяких визначень:

- **тактика** – це концептуальні спеціальні дії, які здійснюються у вигляді одного або більшої кількості конкретних завдань, з метою отримання переваги і направлених на отримання найкращого (оптимального) результату;

- **медицина** - це галузь науки і практики, що вивчає нормальні та патологічні процеси в організмі людини, та займається діагностикою, лікуванням і профілактикою захворювань, травм та патологічних станів. Метою медицини є збереження та відновлення здоров'я окремих людей і груп населення за допомогою різноманітних підходів, таких як медикаменти, хірургічні процедури, зміни способу життя та профілактичні заходи.

При цьому медицину ми розглядаємо як долікарську допомогу яка надається особами які перші опинились на місці події та/або виконують бойові завдання.

- **долікарська допомога** – це комплекс медичних заходів, спрямованих на надання медичної допомоги при невідкладних станах, які відмічають на виробництві, у побуті, під час дорожньо-транспортних пригод, катастроф, техногенних аварій, бойових дій, тощо.

Таким чином термін «Тактична медицина» слід розуміти як - концептуальні спеціальні дії що здійснюються працівниками правоохоронних органів, рятувальниками та військовослужбовцями на догоспітальному етапі, завданням яких є надання медичної допомоги при невідкладних станах, які відмічають під час бойових дій, на виробництві, у побуті, під час дорожньо-транспортних пригод, катастроф, техногенних аварій, з метою виконання покладеного завдання (бойового завдання) та мінімізації втрат особового складу та/або цивільних осіб.

Світова практика надання долікарської допомоги працівниками правоохоронних органів, оперативно-рятувальних служб та військовослужбовцями свідчить, що обрана тактика, безпека, правильність алгоритму та швидкість дій, значно впливають на ефективність допомоги та можливість збереження життя постраждалих. Необхідно зазначити, що більша частина працівників правоохоронних органів, оперативно-рятувальних служб та військовослужбовців мають необхідне обладнання та достатній рівень знань з домедичної підготовки

для надання допомоги. Але на нашу думку що така готовність повинна бути стовідсотковою, не зважаючи на вид правоохоронного або іншого органу, підрозділу, служби та повинна удосконалюватись на постійній основі. Персональні фізіологічні та психологічні особливості особи: правоохоронця, рятувника, військовослужбовця не дозволяють в певних умовах застосувати свої знання у практиці, що пов'язано з психологічною складовою під час надання долікарської допомоги, особливо щодо складних видів травм.

На нашу думку випадків загибелі особового складу та/або цивільних осіб при виконанні службово-бойових завдань, можливо уникнути або мінімізувати їх наслідки завдяки виробленню та виконанню чітких єдиних алгоритмів дій під час надання долікарської допомоги. При цьому незалежно від посади яку обіймає правоохоронець, рятувник та військовослужбовець повинен володіти не тільки теоретичними знаннями, а й постійно напрацьовувати навички та прийоми застосування алгоритмів надання першої долікарської допомоги (Тактичної медицини) за новітніми стандартами надання невідкладної допомоги.

Серед протоколів з надання невідкладної долікарської допомоги в різних ситуаціях, які дозволяють досягати гарних результатів і зменшення чисельності загиблих від поранень, найбільш знайомі є: TCCC (Tactical Combat Casualty Care) – «Тактична допомога пораненим у бою», CLS (Combat Life Saver) – «Порятунок життя під час бою», TECC (Tactical Emergency Casualty Care) – «Тактична екстрена медицина», 68W (Combat medic) – «Боєць-рятувник».

Враховуючи обстановку яка склалась у нашій державі, постійної загрози ракетних та артилерійських обстрілів, бойових дій та інших надзвичайних ситуацій пропонуємо за основу взяти використання протоколу надання допомоги «TCCC» (Тактична допомога пораненим у бою), що розроблений і впроваджений командуванням сил спеціальних операцій США та Великої Британії, та рекомендований комітетом військових лікарів та парамедиків із залученням військових різних спеціальностей та різних родів військ. Зараз такими стандартами та протоколами користуються більшість армій НАТО, а також поліцейські та рятувники.

Підводячи підсумок доповіді необхідно підкреслити що, одним з пріоритетів професійної підготовки працівників правоохоронних органів, оперативного-рятувальних служб та військовослужбовців (первинної професійної підготовки, післядипломної освіти, підготовки у

вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання та службової підготовки), є навчання діям з надання долікарської допомоги як у повсякденній обстановці, так і в умовах кризових ситуацій (екстремальних або надзвичайних подій), бойових дій з можливою ескалацією медичних проблем та алгоритмами їх усунення. Це мають бути надбані навички практичного застосування теоретичних знань з надання невідкладної долікарської допомоги шляхом правильного оцінювання конкретних подій (оперативної обстановки) з прийняттям правомірних рішень, забезпечення особистої безпеки та психологічної готовності до подій з різним ступенем ризику.

Тож потреба інтеграції загальноприйнятих у світі стандартів надання невідкладної долікарської допомоги у різних ситуаціях службово-бойової діяльності у підготовку та діяльність працівників правоохоронних органів, оперативно-рятувальних служб та військовослужбовців є очевидною та необхідною.

Також на нашу думку, підсумковим контролем з надання долікарської допомоги (Тактичної медицини) по закінченню проходження первинної професійної підготовки та підготовки курсантів у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання що входять до сфери управління МВС України та вищих військових навчальних закладах, має стати практичне відпрацювання не менш трьох ввідних завдань з надання невідкладної долікарської допомоги із залученням до екзаменів фахівців парамедиків та бойового медичного персоналу.

Література

1. Закон України «Про Національну поліцію» // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379);
2. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 30, ст.340);
3. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах // наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 № 441;
4. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти» // наказ Міністерства охорони здоров'я України від 4 серпня 2021 року № 1627 05.06.2019 № 1269.

ЗМІСТ

Андрушков І., Головка В. ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА, ЯК НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ОПРАТИВНО РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ ТА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	4
Афанасьєва В., Геращенко О. ПЕРША ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ – «ПЕРШИЙ НА МІСЦІ ПОДІЇ»	7
Байбарза Д., Казначєєв Д. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ ЩО ВХОДЯТЬ ДО СФЕРИ УПРАВЛІННЯ МВС УКРАЇНИ.....	10
Бахчеван Є., Мосузенко В. ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА, ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ	12
Бахчеван Є., Цвітайло О. ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ЯК ОБОВ’ЯЗКОВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ОПЕРАТИВНО - РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ ТА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	16
Белік І., Рудой К. ПЕРША ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ «ПЕРШИЙ НА МІСЦІ ПОДІЇ»	20
Бєлов М., Плахотний А. ПЕРША ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ – «ПЕРШИЙ НА МІСЦІ ПОДІЇ»	23
Бєреда М., Казначєєв Д. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА АНАЛІТИКА ДАНИХ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	25
Бобир Д., Тимофєєв В АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.....	27
Борисова В., Казначєєв Д. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	28
Бочарова А., Казначєєв Д. ТРАВМУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ОБОВ’ЯЗКІВ	31
Бутенко В., Залєвська І. ДЕЯКІ ПОРАДИ ПОЛІЦЕЙСЬКОМУ ЩОДО НАДАННЯ ДОПОМОГИ ПОРАНЕНОМУ З АМПУТОВАНОЮ ЧАСТИНОЮ ТІЛА.....	33